

BOEKEN

Van de wereld

Beelden van beslotenheid en bevrijding
256 blz.
€ 39

ISBN 978 90 5908 884 9
Een uitgave van PARCUM en Davidsfonds

EXTRA AANBOD VOOR OKV-ABONNEES
Thuis bezorgd: € 40 (inclusief portkosten € 10)
Maak gebruik van het overschrijvingsformulier bij dit nummer

Het boek *Van de wereld. Beelden van beslotenheid en bevrijding* verschijnt bij de tentoonstelling met dezelfde titel. Het is de openingsexpo van PARCUM, het nieuwe museum voor religie, kunst en cultuur in de historische norbertijnenabdij van Park in Heverlee. PARCUM kondigt zich aan als een museum dat inzet op dialoog op verschillende niveaus: tussen thema's van vandaag en religieus erfgoed, tussen gelovigen en niet-gelovigen, tussen verschillende levensbeschouwingen... Bijzondere aandacht gaat naar de combinatie tussen oude en hedendaagse kunst. In het korte inleidende deel van het boek maakt Liesbeth Kusters, curator van de tentoonstelling, dat meteen duidelijk. Ze confronteert een monumentaal elfde-eeuws kruisbeeld uit Zoutleeuw met werk van Marlene Dumas. De ambiguïteit van de gekruisigde Christus – hij is tegelijk menselijk en goddelijk, hij is tegelijk van deze en van de andere wereld – staat ook centraal in de reeks tekeningen *Jesus Serene* van Dumas.

Helemaal in lijn met de missie van PARCUM belicht het boek heel diverse aspecten van mensen die door de eeuwen heen hebben gekozen voor een leven in afzondering, gericht op het zoeken naar God. Dirk Hanssens, prior van de Leuvense benedictijnenabdij Keizersberg, keert terug naar de oorsprong van een afgezonderd leven in het christendom. De eerste sporen van een christelijk monnikenwezen tekenden zich af in Egypte en Palestina waar tegen het einde van de derde eeuw heremieten zich terugtrokken in de woestijn. Dirk Hansen behandelt de oorsprong van het middeleeuwse kloosterwezen, dat eveneens ontstond vanuit de zoektocht naar afzondering, bezinning en verzaking van het materiële om zich helemaal aan het goddelijke te wijden. Interessant is ook de bijdrage van Hannah Iterbeke die de betekenis van de Besloten Hofjes binnen de beeldcultuur van vrouwelijke religieuzen beschrijft.

Het deel *Liberata* opent met Thomas Quartier, monnik van de Sint-Willibrordsabdij in Doetinchem, die het belang van het kloosterleven in de hedendaagse maatschappij uiteenzet. Emilio Giuseppe Platti trekt het begrip 'beslotenheid' verder open en gaat dieper in op de moeilijke relatie tussen het particuliere (het geslotene) en het universele in de verhouding tussen jodendom, christendom en islam. Hij pleit voor een meer open houding en voor meer dialoog. Chris Lauwaert slaat verder een brug naar de Indiase religies en kijkt naar de betekenis van beslotenheid in boeddhisme, jainisme en hindoeïsme.

Het hoofdstuk *Woudvrouwen en stadskluizenaresen*, focust op specifieke vormen van beslotenheid eigen aan de religieuze beleving in de Lage Landen. Als we de legenden van Alena van Vorst, Dymphna en vele anderen zouden geloven, dan wemelde het in de Vlaamse ongerepte bossen van heiligen die er zich wijdden aan een christelijk leven. Dat blijkt niet het geval geweest te zijn. Wel waren er heel wat vrouwen in de Lage Landen die niet wensten te huwen en evenmin in het klooster wensten te gaan. Het begijnenleven was de meest populaire vorm van religieus leven onder lekenvrouwen. Eigenzinnige vrouwelijke heiligen, zoals Catharina en Barbara, waren voor vele begijnen een rolmodel. En de kunstnijverheid speelde daar op in. Het beeld was dus ook een hulpmiddel op de weg naar goddelijke eenwording. Het boek illustreert dit met schitterende voorbeelden, zoals elk deel wordt afgesloten met de bijhorende kunstwerken en objecten die te zien zijn op de tentoonstelling. De commentaren bij elk van deze stukken zorgen er voor dat het boek *Van de wereld* ook los van de expo een boeiende kijk geeft op *Beelden van beslotenheid en bevrijding*.

–
MARK VANVAECK